

Çevre Sağlığı

Çıkış Tarihi: 4.06.1980

Seri Numarası: 577

Çevre sağlığı ile insan sağlığı arasındaki ilişki, biyolojik ve ekolojik düzeyde birbirinden ayrılmaz bir bütündür; çünkü insan organizması, içinde yaşadığı ekosistemin doğrudan bir yansımasıdır. Soluduğumuz havanın kalitesi, tükettiğimiz suyun temizliği, maruz kaldığımız mikrobiyom çeşitliliği ve besin zincirine dahil olan elementler, hücresel düzeydeki sağlığımızı doğrudan inşa eder ya da sabote eder. Çevresel kirlilik, endüstriyel atıklar, ağır metaller ve mikroplastikler gibi faktörler, insan vücudunda kronik inflamasyonu tetikleyerek başta kardiyovasküler hastalıklar, solunum yetmezlikleri, immün sistem disfonksiyonları ve onkolojik süreçler olmak üzere birçok patolojinin kök nedeni olarak karşımıza çıkmaktadır.

Öte yandan bu ilişki çift yönlü ve dinamik bir homeostazis barındırır. Ekosistemlerin dengesinin bozulması, iklim değişiklikleri ve biyoçeşitlilik kaybı, patojenlerin ve vektörlerin (sivrisinekler, keneler vb.) yaşam alanlarını değiştirerek yeni pandemilerin ve zoonotik enfeksiyonların ortaya çıkışını hızlandırmaktadır. Tıpkı insan mikrobiyotasındaki dengesizliğin (disbiyozis) bir organ sistemini çökertmesi gibi, makro düzeyde çevrenin bütünlüğünün bozulması da küresel bir halk sağlığı krizine yol açar. Bu nedenle modern tıp ve koruyucu hekimlik yaklaşımları, insan sağlığını korumanın ilk ve en etkili yolunun, içinde nefes aldığımız çevrenin sağlığını korumaktan geçtiğini kabul etmektedir.

Son yıllarda, çevresel mikroplastik adı verilen ve boyutu 5 milimetreden daha küçük olan plastik parçacıkların doğadaki artışı ile ilişkilendirilen bir başka sağlık riski ise antibiyotik direncidir. Mikroplastikler, suda yüzen veya insan vücuduna giren bakterilerin tutunup çoğalarak biyofilm oluşturabilecekleri uygun yüzeyler (mikroyuvalar) sağlar. Bu yüzeylerde yoğunlaşan bakteriler, birbirleriyle temas ederek direnç genlerini (plazmitler) diğer mikroorganizmalara çok daha hızlı aktarır. Yapılan çalışmalarda, mikroplastiklerin antibiyotiklerin etkinliğini azalttıklarını da ortaya konulmuştur.

Görsel PTT A.Ş. Genel Müdürlüğü'nün izniyle PTT Pul Müzesi Türk Pulları Arşivinden alınmıştır.